

Warszawa, dnia 15-03-2022 r.

Minister Klimatu i Środowiska

DLL-WKO.053.1.2022.AP
1901260.7093095.5708167

Prezes Zarządu
Kółka Rolniczego Targowa Górka

Członek Zarządu
Kółka Rolniczego Targowa Górka

Członek Zarządu
Kółka Rolniczego Targowa Górka

Szanowni Panowie,

w odpowiedzi na petycję z dnia 7 grudnia 2021 roku skierowaną do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (przekazaną do tut. organu pismem z dnia 22 grudnia 2021 roku, znak: DHZ.hzg.057.3.2021 – wpływ 29 grudnia 2021 roku), dotyczącą ograniczenia populacji dzików, jeleni i bobrów w województwie wielkopolskim, uprzejmie informuję, że petycja została rozpatrzona negatywnie.

Obecnie w całym kraju prowadzony jest bardzo intensywny odstrzał dzików zgodnie z Rekomendacją Międzyresortowego zespołu ds. łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (zwany dalej „MZ ds. ASF”) przekazaną do realizacji przez ministra właściwego ds. środowiska. Odstrzał ma na celu maksymalne obniżenie liczebności populacji dzika z uwagi na fakt, że niższa liczebność tych zwierząt przyczynia się do zmniejszenia tempa rozprzestrzeniania się wirusa afrykańskiego pomoru świń w środowisku.

Odstrzał dzików wynikający z rocznych planów łowieckich uzupełniony jest odstrzałem sanitarnym wynikającym z przepisów weterynaryjnych. Minister właściwy ds. środowiska monitoruje stan realizacji odstrzału dzików w skali kraju, a raporty dotyczące pozyskanych dzików są przekazywane do tut. resortu w cyklu miesięcznym. Ponadto, Polski Związek Łowiecki wdrożył i realizuje wraz z Zespołem Interdyscyplinarnym "Ogólnopolski skoordynowany program zwalczania ASF poprzez odstrzał poszukiwanie padłych dzików i ich szczątków w ramach polowań zbiorowych." W ramach

organizowanych polowań zbiorowych od 25 października 2021 r. do 2 stycznia 2022 r. odstrzelono ponad 19 tys. dzików i odnaleziono 118 dzików padłych.

Odnosząc się do konieczności obniżenia liczebności populacji jeleni informuję, że limity odstrzałów tego gatunku określane są w rocznych planach łowieckich opracowywanych na każdy łowiecki rok gospodarczy przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich na podstawie wiosennej inwentaryzacji zwierzyny. Plany przed ostatecznym zatwierdzeniem opiniowane są przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta i właściwą terytorialnie izbę rolniczą. W przypadku nadmiernego zagęszczenia zwierzyny zagrażającego trwałości upraw rolnych organy te mogą wnioskować o podniesienie limitów odstrzałów danego gatunku na dany łowiecki rok gospodarczy.

Działaniem mającym na celu zapobieżenie istniejącym zagrożeniom jest redukcja populacji zwierząt na większym obszarze. Decyzja o redukcji populacji leży w kompetencjach sejmiku województwa. Zgodnie z przepisem art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o ochronie zwierząt* (Dz. U. z 2022 r., poz. 572), który stanowi, iż w przypadku gdy zwierzęta stanowią nadzwyczajne zagrożenie dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka, w tym gospodarki łowieckiej, dopuszcza się podjęcie działań mających na celu ograniczenie populacji tych zwierząt. Z kolei art. 33a ust. 2 tejże ustawy stanowi, iż sejmik województwa, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, organizacji społecznej, której statutowym celem jest ochrona zwierząt, oraz Polskiego Związku Łowieckiego, określi, w drodze uchwały, miejsce, warunki, czas i sposoby ograniczenia populacji zwierząt, o których mowa w ust. 1.

Brzmienie przywołanego przepisu wskazuje jednoznacznie na to, że jeśli zostanie spełniona przesłanka nadzwyczajnego zagrożenia dla życia, zdrowia lub gospodarki człowieka przez zwierzęta, wydanie stosownej uchwały jest obowiązkiem sejmiku województwa.

W zakresie ograniczenia populacji bobrów informuję, że bóbr europejski *Castor fiber* objęty jest ochroną częściową na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183). Ponadto, bóbr europejski podlega ochronie na podstawie dwóch europejskich aktów prawnych. Pierwszym jest Konwencja z dnia 19 września 1979 r. *o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk – Konwencja Berneńska* (Dz. U. z 1996 r., Nr 58, poz. 263), gdzie bóbr umieszczony jest w III załączniku, obejmującym chronione gatunki fauny. Zgodnie z art. 7 Konwencji, strony powinny regulować przepisami wszelką eksploatację dzikiej fauny wymienionej w załączniku III tak, aby populacja nie była zagrożona. Drugim jest dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. *w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory – Dyrektywa Siedliskowa*, gdzie bóbr został umieszczony w załączniku II, określającym gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony, jak również w załączniku IV, gdzie ujęto gatunki zwierząt

i roślin, będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, które wymagają ścisłej ochrony. Wobec powyższego, nie jest możliwe skrócenie okresu ochronnego tego gatunku.

Należy przy tym wskazać, że fakt objęcia ochroną nie uniemożliwia podejmowania działań w stosunku do ww. gatunku. Na podstawie art. 56 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098, z późn. zm.), regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na wniosek podmiotów, w których interesie jest np. zminimalizowanie szkód, wydają zezwolenia m.in. na płoszenie i niepokojenie, umyślne zabijanie bobrów, a także na niszczenie siedlisk oraz usuwanie żeremi i tam budowanych przez ten gatunek. Zezwolenia z zakresu ochrony gatunkowej mogą być wydane zgodnie z art. 56 ust. 4 ww. ustawy w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli wnioskowane czynności nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt oraz w przypadku zaistnienia jednej z przesłanek wskazanych w art. 56 ust. 4 pkt 1-7 tejże ustawy (np. gdy wynikają z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innych rodzajów mienia). Należy jednak podkreślić, że ewentualne zezwolenie musi zostać poprzedzone wnioskiem osoby zainteresowanej uzyskaniem stosownego odstępstwa. Wydane decyzje przyznają stronom prawo do odstępstwa od obowiązujących zakazów, nie mają zaś charakteru nakazowego. Wnioskodawca może więc wykorzystać udzieloną derogację w całości lub w części, nie ma jednak takiego obowiązku. Należy jednocześnie zauważyć, że w przypadku, gdy wniosek obiektywnie nie może być załatwiony w formie pisemnej, podmiot zainteresowany uzyskaniem zezwolenia może uzyskać decyzję ustną [art. 14 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.)].

Warto również mieć na uwadze, iż w związku z wejściem w życie w dniu 1 października 2012 r. ustawy *o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 985), w ustawie *o ochronie przyrody* został wprowadzony dodatkowy sposób wydawania derogacji z zakresu ochrony gatunkowej w odniesieniu do wybranych gatunków przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska (art. 56a), w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia. Zarządzenia te mogą być wydawane m.in. w stosunku do bobra europejskiego na wybranej części lub na obszarze całego województwa. Regionalny dyrektor ochrony środowiska w przedmiotowym zarządzeniu określa m.in. warunki wykonywania ww. czynności, w tym termin i obszar, którego dotyczy zarządzenie oraz konieczność składania sprawozdań z przeprowadzonych działań w ramach realizacji zarządzenia.

Powyższe rozwiązanie pozwala na elastyczne dostosowanie wykonywania czynności, na które wydano zgodę, do potrzeb występujących w danym miejscu i skrócenie procedury administracyjnej – podmiot wykonujący działania podlegające zakazom musi jedynie przesłać sprawozdanie z ich wykonania.

Dodatkowo, należy zaznaczyć, że 19 lipca 2016 r. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska oraz Zarząd Główny PZL zawarły porozumienie w sprawie wprowadzenia do stosowania instrukcji określającej reguły postępowania przy ograniczeniu liczebności populacji bobra europejskiego na terenach obwodów

łowieckich. Redukcja populacji ma w głównej mierze dotyczyć obszarów, w których szkody powodowane przez bobry są najbardziej dotkliwe – m.in. tam, gdzie zwierzęta te uszkadzają wały przeciwpowodziowe czy urządzenia melioracyjne. Ma to z jednej strony zapewnić większe bezpieczeństwo obywateli i ich dobytku, a z drugiej zwiększyć akceptację ochrony tego gatunku.

Poniżej przedstawiam tabelę obrazującą stosunek liczby bobrów objętych zezwoleniami na umyślne zabicie do liczby zabitych bobrów w latach 2015–2020, z której jasno wynika, że zezwolenia mimo tego, że są wydawane – nie są realizowane.

Rok	Liczba wydanych decyzji na umyślne zabicie bobra europejskiego	Liczba bobrów objętych zezwoleniami na umyślne zabicie	Liczba zabitych bobrów – wykorzystanie zezwoleń na umyślne zabicie
2015	407	8887	1511
2016	304	5785	1582
2017	235	5313	1132
2018	231	5348	649
2019	305	8391 + 9 rodzin	274
2020	275	5839 + 25 rodzin	669

Ponadto informuję, iż zgodnie z art. 126 ust. 1 pkt 5 ustawy *o ochronie przyrody* Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez wybrane gatunki objęte ochroną, w tym bobry. Oględzin i szacowania szkód, a także ustalenia wysokości odszkodowania i jego wypłaty, dokonuje zgodnie z ww. ustawą właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarze parku narodowego – dyrektor tego parku.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz fakt, że istnieją już mechanizmy pozwalające na regulowanie populacji bobra w skali lokalnej, prace nad wprowadzeniem przepisów bądź innych mechanizmów, które ograniczyłyby populację tego gatunku w skali kraju, nie są aktualnie prowadzone.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Do wiadomości:

Biuro Kontroli i Audytu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska

Klauzula informacyjna:

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. informujemy, że:

1. Administratorem danych osobowych osób wnoszących sprawy z zakresu petycji jest Minister Klimatu i Środowiska z siedzibą w Warszawie ul. Wawelska 52/54, 00-922.
2. Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych jest możliwy pod adresem email: inspektor.ochrony.danych@klimat.gov.pl
3. Będziemy przetwarzać dane osobowe osób wnoszących sprawy z zakresu petycji w celu rozpatrzenia tych spraw, na podstawie Art. 6 ust. 1 lit. c ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. w związku z ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach oraz w celu spełnienia obowiązku archiwizacji dokumentów na podstawie ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym.
4. Dane osobowe osób wnoszących sprawy z zakresu petycji będziemy przechowywać przez okres do 25 lat.
5. Odbiorcami danych mogą być podmioty świadczące usługi pocztowe i informatyczne na rzecz Ministerstwa.
6. Osoby wnoszące sprawy z zakresu skarg, wniosków oraz petycji mają prawo do:
7.
 - a. żądania od administratora dostępu do danych osobowych oraz otrzymania ich kopii,
 - b. sprostowania danych osobowych,
 - c. wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych.
8. Osoby wnoszące sprawy z zakresu skarg, wniosków oraz petycji mają prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, jeśli uzna Pani/Pan, że przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.
9. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym.

